

Kapitel 2

Där Gunnvald och Tonje talar om förr i tiden

Gunnvald bor i ett väldigt stort hus och har fårhus och får, precis som Tonjes familj, men det är alltid trassel med Gunnvalds får. De rymmer och de dör och de äter upp Sallys tulpaner. Som tur är har Gunnvald snickarverkstad också. Där njuter han sin ålderdom och drygar ut pensionen. Han är 74 år och Tonjes bästa vän.

– Tänk att vara bästa vän med en sån gammal stöt, säger Tonje i tunga stunder. Det är minsann ett uselt urval vi har här i Glimmerdalen.

Men innerst inne vet Tonje att Gunnvald skulle ha varit hennes bästa vän om det så hade bott tioåringar på varenda sten i hela dalen. Hon tycker så mycket om Gunnvald att det knakar i hjärtat. Han är faktiskt hennes gudfar också. Det var modigt av mamma och pappa att låta en sån buffel bära henne till dopet, tycker Tonje. Han kunde ha släppt henne rätt i kyrkgolvet med

en duns, om han hade varit på det humöret. Ja, för Gunnvald kan vara så vrång ibland att det är helt otroligt. Ändå ville mamma och pappa att det skulle vara Gunnvald och ingen annan. De la Tonje i hans stora nävar och sen dess har han aldrig släppt henne.

– Vad skulle du ha gjort utan mig, Gunnvald? frågar Tonje ofta.

– Då skulle jag ha grävt ner mig och självdött, svarar han.

När Tonje nu kommer glidande på skidor över gårdstunet, petar Gunnvald undan köksgardinerna med kikaren och sticker ut rufsskallen i vintern. Han är lång som ett troll med en liten krökning längst upp. I sin krafts dagar var han ännu längre – han har krympt på senare år. Det är åldern och gikten och det ena med det andra, men han går aldrig till doktorn. Han är livrädd för läkare. Och dessutom är det så att när Gunnvald får snus under läppen och fiolen under hakan, då blir han yster som en kalv. Bästa medicinen, den fiolen, säger Gunnvald. Vad ska man med doktorer till när man har fioler?

– Var det en volt? frågar Tonje.

Gunnvald fnysar så gardinerna håller på att lossna från sina fästen.

– Om det där var en volt, Tonje Glimmerdal, så är jag en älg.

Han undrar om Tonje alltid måste landa med huvudet före

så att man tror att hon är död. Det tror Tonje att hon måste.

I Gunnvaldköket har Tonje en egen stol vid fönstret, en egen krok till sin mössa och en egen kopp i skåpet. Gunda, den svarta och vita katten som Gunnvald har, kommer och stryker sig mot hennes ben.

– Tänk, nu är det sportlov. Kommer du ihåg förr i tiden, Gunnvald?

– Vilket ”förr i tiden”? frågar Gunnvald och sätter fram en tallrik åt henne.

Gunnvald har levt så länge att förr i tiden kan vara när som helst.

– Det förr i tiden när Klaus Hagen inte hade flyttat till Glimmerdalen och det var en helt vanlig campingplats vi hade här, säger Tonje.

Ja, det minns Gunnvald mycket väl.

– Ett herrans liv var det vartenda skollov, minns han.

– Det kom litervis med barn, minns Tonje. Det var bara att gå ner på campingplatsen och plocka barn som om de hade varit blåbär.

Gunnvald minns det. Men sen kom den där humorlösa Klaus Hagen.

Han kom och såg Glimmerdalen och tyckte det var ett fantastiskt ställe. Så fantastisk tyckte Klaus Hagen Glimmerdalen var att han lika gärna kunde köpa hela campingplatsen. Han är oanständigt rik. Han byggde nya stugor därnere och fixade till

så fint att Tonje och alla andra i Glimmerdalen tyckte det var alldeles strålande. När han var färdig öppnade han campingplatsen igen. ”Hagen Hälsocamping – lugnast i landet”, står det i hans reklambroschyrer. Folk som vill ha lugn och ro kan komma dit.

I början tyckte Tonje det var jättebra. Det kom många som behövde lugn och ro, och inget är så trevligt som när det kommer besök hit upp till fjällen. Men så började hon fundera. Varför i all världen kom det aldrig några barn?

Tonje brukar inte fundera så förfärligt länge på saker och ting, så en dag cyklade hon ner till Klaus Hagen och frågade.

– Du, Klaus, varför kommer det aldrig några barn till din campingplats?

– Det är inte tillåtet att ha barn på Hagen Hälsocamping, svarade Klaus Hagen då.

– Va? sa Tonje.

– Mina gäster ska höra älvbrus och gransus, inte skrik och oväsen, förklarade Klaus Hagen och tittade på sin klocka.

Tonje stirrade utan att tro sina öron på campingplatsföreståndaren och utvalde det han just hade sagt till det värsta hon hade hört i hela sitt liv, men precis när hon hade gjort det, slog han sitt eget rekord genom att säga något ännu värre:

– Och det med skrik och oväsen gäller i själva verket dig också, Trulte.

– Tonje, rättade Tonje.

– Tonje, ja. Vill du vara snäll och sluta med det där sjungandet alla tider på dygnet?

Tonje petar sig i örat av förvåning.

– Du stör friden för mina gäster när du kommer skrålande förbi här på cykeln, sa Klaus Hagen och fick till ett ansträngt leende.

– Menar du att jag ska sluta sjunga i min egen dal? frågade Tonje för att vara säker.

– Egen och egen, mumlade Klaus Hagen irriterat. Jag annonserar om att jag har den lugnaste campingplatsen i landet och ber dig respektera det.

Det var väl egentligen där Klaus Hagen på allvar steg fel här i livet. Man ber inte Glimmerdalens lilla dunder att sluta sjunga, sådär utan vidare. Det kunde vem som helst ha talat om för honom. Om han hade frågat.

– Tyvärr, nej, sa Tonje Glimmerdal.

Så klev hon uppåt dalen igen medan hon sjöng opera så småskogen vek sig i väggkanten.

Tonje har fortsatt att sjunga efter det. Hon kanske rentav sjunger ännu lite mer än förut, om sanningen ska fram. Särskilt när hon cyklar förbi campingplatsen. Och Klaus Hagen, han ser på Tonje som om hon var ett litet skadedjur, nästan. Ännu värre blev det i höstas när Tonje hade otur och pangade den där rutan på campingplatsen med slangbellan. Det var inte alls meningen. Hon siktade på flaggstängen. Det låter

så fint när man skjuter på flaggstänger, och så är det otroligt svårt. Tonje Glimmerdal är inte den som träffar varje gång, hon heller, när hon skjuter på flaggstänger.

– Oj, sa Tonje när glaset klirrade.

Hon cyklade hem i högsta fart och hämtade alla sina sparpengar. Pengarna la hon i ett vackert skrin som hon hade snickrat hemma hos Gunnvald. Med ett stort och allvarsamt förlåt lämnade hon fram skrinet till Klaus Hagen.

Men Klaus Hagen ville inte ha skrinet. Han tog ut pengarna och gav henne skrinet tillbaka med en grymtning.

– Vad ska jag med det till? frågade han irriterat.

Ska med och ska med. Han kunde väl ha det att lägga pengar i, han som var så rik, tyckte Tonje. Klaus Hagen fnyste och stängde dörren.

Den dagen gav Tonje upp att bli vän med Klaus Hagen. Ja, hon gav upp hela Klaus Hagen, från översta hårtussen till nedersta stortånageln! Tänk att någon i hela världen kunde tacka nej till ett sånt skrin! Hon som hade hållit på med glödirtpennan en hel lördag för att få till de två fåglarna på locket.

– Han förstår sig inte på konst! sa Gunnvald när hon berättade det.

– Han förstår sig inte på nånting! sa Tonje argt.

– Den är ett sorgligt kapitel, hela campingplatsen. Inte ett enda sportlovsbarn, säger Tonje nu. Men så bra att du har mig

som livar upp dig, Gunnvald, så du slipper sitta här i ensamhet och äta middag.

Gunnvald välter ner sin långa kropp på köksstolen så det knakar i både knä och trä.

– Amen, mumlar han.

De förser sig med stekta potatisbullar och stekt kött och stekt kålrabbi, och Tonje undrar vad det är som gör att maten Gunnvald lagar alltid är godare än all annan mat hon känner till.

– Vet du vad som står färdigt att testa därinne? frågar Gunnvald plötsligt och kastar med huvudet åt verkstan till, långt innan han ens har börjat svälja det han har i munnen.

Tonje lägger ner gaffeln på tallriken.

– Kälkarna?